

budov s Katedrálou sv. Jána Krstiteľa, prvou ranobarokovou stavbou na Slovensku. Jej veľkolepý pôvodný hlavný oltár patrí medzi najväčšie oltáre svojho druhu v strednej Európe. Talianski umelci prizvaní k výstavbe univerzitného areálu sa podieľali aj na výzdobe meštianskej architektúry. Mnohé meštianske domy prebudované v 16. – 17. stor. majú však stredoveké jadro, čo potvrdili početné nálezy z posledného obdobia.

Moc mesta dôstojne reprezentovala radnica, ktorej areál tvoria stavby z prelomu 14. a 15. storočia až po 19. storočie. Ústredná budova radnice je klasicistická s prvkami secesie. V nasledujúcich storočiach pribudli v centre mesta ďalšie sakrálne stavby ako Kostol sv. Jozefa, trinitársky Kostol Najsvätejšej Trojice s kláštorom a uršulínsky Kostol sv. Anny s kláštorom. Za aktívnej pomoci trnavských mešťanov bola v roku 1831 vybudovaná na námestí pôvodne empírová budova mestského divadla. Na konci 19. storočia si židovská komunita postavila dve synagógy v orientálnom duchu. V prvej polovici 20. storočia pribudol posledný kostol v dnešnom historickom centre, Evanjelický kostol augsburského vyznania, charakteristický funkcionalisticky ladeným exteriérom.

Trnava zohrala významnú úlohu v dejinách Slovenska a vďaka bohatému kultúrnemu dedičstvu patrí k najkrajším mestám Slovenska.

Hradné opevnenie v dĺžke takmer 3 km tvorili 9 až 10 metrov vysoké a 3 metre hrubé múry. Do mesta sa vstupovalo štyrmi bránami, cez most nad vodnou priekopou.

Údaje o minci

Nominálna hodnota: **20 eur**

Materiál: **Ag 925/1000**
Cu 75/1000

Hmotnosť: **33,63 g**

Priemer: **40 mm**

Hrana: reliéfny nápis:

NAJKRAJŠIE HISTORICKÉ MESTÁ,

pred ktorým je deliaca značka v tvare štylizovaného kľúča

Náklad: limitovaný náklad maximálne **20 000 ks**

Autor návrhu: **Mgr. art. Roman Lugár**

Rytec: **Dalibor Schmidt**

Výrobca: **Mincovňa Kremnica**

Na líci mince je zobrazená historická veduta Trnavskej univerzity s univerzitným Katedrálom sv. Jána Krstiteľa. Štátny znak Slovenskej republiky je v spodnej časti mincového poľa. Vedľa neho je názov štátu **SLOVENSKO**, pod ktorým sú dve vodorovné linky a letopočet **2011**.

Na rube mince je kompozícia vytvorená z významných trnavských architektonických pamiatok – synagógy, Kostola sv. Anny, Kostola Nanebovzatia Panny Márie, Kostola sv. Jakuba, Baziliky sv. Mikuláša, mestskej veže, Kostola Najsvätejšej Trojice, Kostola sv. Jozefa a veže mestských hradieb. Kompozícia je doplnená zobrazením Panny Márie Trnavskej. V hornej časti mincového poľa je v dvoch riadkoch text **TRNAVA PAMIATKOVÁ REZERVÁCIA**, pod ktorým sú dve vodorovné linky a označenie nominálnej hodnoty **20 EURO**. Štylizované iniciálky mena a priezviska autora výtvarného návrhu mince **Mgr. art. Romana Lugára** a značka Mincovne Kremnica sú vsadené do zobrazenia veže pri spodnom okraji mince.

Vydala: © Národná banka Slovenska, september 2011

Foto: Bedrich Schreiber

Na obálke: Bazilika sv. Mikuláša, pôvodne gotický, neskôr barokovo rozširovaný chrám zo 14. storočia.

<http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatelske>

Pamiatková rezervácia

TRNAVA

Strieborná zberateľská minca

Trnava patrí k najvýznamnejším mestám Slovenska. Je známa bohatou históriou a množstvom cenných pamiatok. Historické centrum, tvorené pozoruhodným architektonickým súborom, ktorý sa formoval niekoľko storočí, bolo v roku 1987 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu.

Trnava vznikla na území starších osád, ležiacich na križovatke významných obchodných ciest. Prvýkrát sa nepriamo spomína v listine ostrihomského arcibiskupa z roku 1211 v súvislosti s kostolom, na mieste ktorého bol v 14. storočí vybudovaný chrám, dnes charakteristická dominanta mesta – Bazilika sv. Mikuláša. Výsady slobodného kráľovského mesta dostala Trnava od kráľa Bela IV. už v roku 1238, vďaka čomu je pokladaná za najstaršie písomne doložené kráľovské mesto na území Slovenska. V 13. storočí, keď bolo vybudované rozsiahle opevnenie mesta, sa Trnava s rozlohou 56 ha zaradila medzi najväčšie mestá v strednej Európe.

V kultúrnom a sociálnom živote Trnavy zohrali dôležitú úlohu tzv. žobravé rády – františkáni, dominikáni a klarisky. Veže ich kostolov, napríklad klariský Kostol Nanebovzatia Panny Márie s kláštrom a františkánsky Kostol sv. Jakuba s kláštrom, patria dnes do súboru charakteristických dominánt

mesta. Najstarším kostolom mesta je špitálsky Kostol sv. Heleny z prvej štvrtiny 14. storočia.

Dnešné centrum, Trojičné námestie, sa sformovalo na prelome 13. a 14. storočia. Jeho výraznou dominantou je renesančná mestská veža z roku 1574. Slúžila nielen ako pozorovateľňa, ale bola aj dôkazom vyspelosti a prosperity mesta. Jej celková výška je 57 m, vo výške 29 m je vyhladková ochodza, z ktorej je jedinečný výhľad nielen na mesto ale aj na Trnavskú pahorkatinu a Malé Karpaty.

Najvýznamnejšie obdobie v dejinách mesta bolo od 16. storočia. Trnava prevzala úlohu cirkevného a kultúrneho centra krajiny, keďže južné časti Uhorska ohrozovali a okupovali Turci. V roku 1543 sem snem presídlil ostrihomského prímasa a uskutočňovali sa tu cirkevné synody. Vďaka takmer tristoletému pôsobeniu Ostrihomského arcibiskupa a početným kostolom dostala Trnava prívlastok „slovenský Rím“. Arcibiskup Mikuláš Oláh dal v roku 1562 na Námestí sv. Mikuláša postaviť arcibiskupský palác. Dal vybudovať aj Oláhov seminár, prvý bohoslovecký seminár na území dnešného Slovenska.

V tomto čase sa Trnava stala i centrom najvyššieho vzdelávania. Kardinál Peter Pázmaň založil v Trnave v roku 1635 prvú univerzitu. Na mieste dominikánskeho kostola a kláštora postupne vyrástol monumentálny komplex klasicistických a barokových univerzitných

Interiér Katedrály sv. Jána Krstiteľa

Kostol Najsvätejšej Trojice, pohľad z mestskej veže

Mestská veža

Kostol sv. Jakuba

Katedrála sv. Jána Krstiteľa

Kostol sv. Anny

Kostol sv. Jozefa

Synagóga status quo ante

Budova radnice